РІК ЗАЛОЖЕНИЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 29-го червня 1918. Ч. 77. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, June 29, 1918. No. 77.

АЛЇЯНТИ ЗА ОРУЖНОЮ ІНТЕРВЕНЦІЄЮ В РОСІЇ.

Цар Николай і його син не жиють. -- Бувший премієр Керенський в Лондонї.

Кабінетова кріза в Австрії триває дальше. -- Нїмецькі війска в Чехії.

Алїянти надіють ся в серпни головного і рішаючого наступу Нїмців у Франції.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПЕРШИЙ СКЛАД ПРАВИТЕЛЬСТВА ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО.

В склад першого українського кабінету гетьмана Скоропадського входили:

Василенко (кадет), яко тимчасовий премієр, тимчасовий міністер загр. справ і яко міністер просьвіти.

Лизогуб (октябрист), довголітний предсїдатель земства в полтавській губернії, яко міністер внутрішних справ і тимчасовий міністер почт і телеграфів.

Гутник, бувший адвокат, яко міністер торговлї і промислу.

Рехепецький, предсїдатель хлопського комітету, в Одесі, яко міністер фінансів.

Вагнер, яко міністер хлїборобства.

Др. Любінськ[illegible]ор бактеріольоґічного інститута в Києві, яко міністе[illegible]ного здоровля.

Бутенко (кадет), бувший директор подільського тов. зелїзничого, яко міністер зелїзниць.

Чубинський (кадет), звісний бувший професор карного права в петроградськім унїверситетї, яко міністер справедливости.

Слївінський, дотеперішний шеф ген. штабу, а бувший проф. суспільної економії в київськім унїверситетї, яко міністер війни.

Ханенко яко отаман полевої канцелярії гетьмана.

В телеґрамах з місяця мая читаємо, що становище премієра обіймив **Лизогуб, а міністра загр. справ Дорошенко.**

Одна з останних знова вістий доносила, що на чолї українського правительства станув **Шульгин,** який в кабінетї Голубовича перед упадком Української Центральної Ради займав уряд міністра загр. справ.

В АВСТРО-УГОРЩИНЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

КАБІНЕТОВА КРІЗА В АВСТРІЇ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Відносини щодо поживи находять ся в критичнім станї.

ЛОНДОН, 26. червня. — **Др. Зайдлер заявив в понеділок, що не годить ся на припоручене цісаря, який візвав його, щоби утворив новий кабінет,** як се доносять телеґрами з Ціріху.

Таку заяву зложив др. Зайдлер на засїданю державної ради у Відни. **На засїданю дискутовано також над справою поживи, яку всї одноголосно узнали за критичну.**

Цісар Карло подав до відома, що він в справі помочи звернув ся особисто до цісаря Вільгельма. Міністер поживи, Павль, подав точний звіт зі стану поживи.

Др. Зайдлер предложив Бангавза яко кандидата на свого наслїдника, заявляючи, що він буде всилї здобути більшість в парляментї в тім переходовім станї. Цісар Карло дав Бангавзови поручене, щоби розпочав переговори з ріжними партіями на підставі скликаня засїданя парляменту з обмеженою програмою щодо справ, які мають бути предметом обрад.

Також перевела державна рада широку дискусію над дальшими средствами проти славянських ворохобників і над военним положенем.

Нїмецькі війска в Чехії.

ЛОНДОН, 26. червня. — **Заворушеня в Австро-Угорщинї прибирають щораз більше большевицький і противоенний характер,** як се подають вісти з Амстердаму.

В деяких околицях потворили ся навіть банди рабівників. В Будапештї **революційний** страйк триває **дальше.**

Стан поживи в Австрії не поліпшив ся і здаєть ся, що се є неможливе навіть, коли би Нїмеччина дала більшу поміч.

З кругів австрійського посольства в Бернї доходять вісти, що **нїмецькі війска удали ся до Чехії, щоби привернути спокій.** Кореспондент доносить, що зелїзнича камунїкація в Чехії є непевна. Часто лучають ся напади бандитів на товарові поїзди.

В Празї брак хлїба, мяса і барабоnumb. В Галичинї нема взагалї жадних средств поживи.

Положене в Австрії дуже критичне.

ПАРИЖ, 27. червня. — Швайцарскі телеґрами, які нинї тут одержано, доносять, **що внутрішне положене в Австро-Угорщинї прибирає дуже поважний характер. Надіють ся, що кождої хвилї буде проголошений военний стан в цілїй державі.**

Ґр. Сільва Тарука наслїдником д-ра Зайдлера.

АМСТЕРДАМ, 27. червня. — Віденські телеґрами доносять, що наслїдником премієра, д-ра Зайдлера, буде найправдоподібнїйше іменований теперішний міністер хлїборобства, **ґр. Сільва Тарука,** який є великим приятелем цісаря Карла.

БУВШИЙ РОСІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР, КЕРЕНСЬКИЙ В ЛОНДОНЇ.

Має небавом прибути до Злучених Держав.

ЛОНДОН, 26. червня. — **Александер Керенський, колишний премієр російського правительства, находить ся в Лондонї, де надієть ся одержати поміч держав алїянтів в цїли ратованя Росії.**

До Лондону прибув він перед чотирма днями. Нинї пополудни промовляв він на конференції англїйських робітників, на якій між иншим сказав:

„Я є певний, що російський нарід в короткім часї прилучить ся до боротьби за велику справу свободи. Я прийшов впрост з Москви і яко полїтик і соціяліст вважаю своїм обовязком сказати вам і народови цїлого сьвіта, що російський нарід, російська демократія борець ся проти тиранії".

Керенський має намір удати ся з Англії до Злучених Держав в протягу тижня або десятьох днів. Від часу свого приїзду Керенський відбув ряд конференцій з впливовими Москалями над потребою помочи алїянтів для Росії.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ІТАЛІЙЦІ ЗДЕРЖАЛИ СЯ НАД РІКОЮ ПІЯВЕ.

Здовж цїлого боєвого фронту відбувають ся лише місцеві бої.

РИМ, 27. червня. — Урядовий звіт італїйського штабу звучить:

В протягу вчерашного дня здовж боєвого фронту відбували ся лише місцеві бої.

В горах над рікою Адижою наші війска перевели напад на одну сильну неприятельську патрулю і її знищили.

На горі Коль дель Россо наші патрулї вдерли ся в передні окопи неприятеля, беручи в полон 31 Австрійців і здобуваючи два машинові кріси.

Число полонених від дня 25. червня в битві о примісток Капо Сілє зросло на 8 офіцирів і 501 жовнїрів.

АВСТРІЙЦІ УДАРЕМНИЛИ ПЕРЕПРАВУ ІТАЛІЙЦІВ ЧЕРЕЗ ПІЯВЕ.

Всї протинапади Італїйців відбито з тяжкими втратами.

ВІДЕНЬ, 27. червня. — Австро-угорська головна военна кватира доносить:

Протинаступи Італїйців, переведені з великою силою в долинї ріки Адижі і коло Зуґа, ударемнено.

До завзятого бою прийшло на горі Коль десь Россо, яку ми були здобули приступом і від сього часу держимо у своїм посїданю помимо частих зусиль неприятеля, щоби відзискати сї важні становища. **Всї напади неприятеля зломано. Неприятель потерпів дуже тяжкі втрати в убитих і ранених та полишив в наших руках велике число полонених.**

Недалеко Понте ді Піяве (на півнїч від Сенсон) італїйські війска робили зусиля в лодках переправити ся на лївий берег ріки Піяве. Лодки розстріляно в кусники.

Один американський полк має сейчас відійти до Італії.

ВАШІНҐТОН, 27. червня. — **Один полк з армії ґен. Першінґа зістав призначений до Італії.**

Правдоподібно він буде становити лише передну сторожу дальших війск, які будуть туди післані пізнїйше для доповненя армії алїянтів на італїйськім фронтї, яка буде складати ся з війск американських, французьких і англїйських.

Секретар війни, Бейкер, повідомив нинї ґен. Першінґа, щоби він вибрав один з полків, який вже має военне вишколене, і вислав сейчас до Італії. Місце сього полку у Франції займе полк, який буде туди післаний зі Злучених Держав.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ СЯ ДО ВЕЛИКОГО РІШАЮЧОГО НАСТУПУ В СЕРПНИ.

Хочуть рішити вислїд війни, заки прибуде велика армія американська.

ПАРИЖ, 27. червня. — **З ріжних достовірних жерел одержано вісти, що Нїмцї мають намір перевести в місяцю серпни дуже велику і сильну офензиву на західнім фронтї.**

Сей плян є звісний яко плян Гінденбурґа. Нїмецькій армії прирічено, що сей великий наступ принесе цїлковиту побіду Нїмеччинї.

Американські, французькі і англїйські команданти вірять і невірять таким донесеням, але в кождім случаю ожидають дальшого їх удостовіреня.

Чотири полоненї Нїмцї, яких переслухано кождого з окрема, повторяють згідно історію про великий наступ в серпни. Всї вони порівнують маючий ся відбути наступ з наступом в серпни в 1914 р. **Вони кажуть, що осягненї успіхи будуть значно більші ніж занятє Парижа, вони надіють ся, що нїмецька армія переможе війска французькі і американські та змусить алїянтів до заключеня мира.**

Найбільшої битви надіють ся вони на боєвім фронтї між Мондідіє і Шато Тієрі, але битва розтягнеть ся далеко по обох сторонах сього осередка. В липни прийде лише до кількох поменьших битв, заявляють дальше полоненї. Цїлию тих місцевих битв буде між иншим занятє міста Ремс і скріплене та підготоване боєвої лінії до головного наступу.

Коли з одної сторони треба припускати, що такими вістями нїмецький ґенеральний штаб стараєть ся удержати мораль серед своєї армії і серед цивільного населеня, то з другої сторони не можна також собі їх легковажити. Такий наступ є вповнї згідний з політикою нїмецького ґенерального штабу, який має в плянї ще в сїм роцї довести до остаточного порішеня вислїд війни. Два послїднї наступи не можна вважати за великі після розуміня нїмецьких ґенералів. Нїмецький ґенеральний штаб має до своєї розпорядимости 50 добрих дивізій, які ще не брали участи в дотеперішних наступах. Довідати ся про їх місце побуту і про їх призначене — се є головною задачию ґен. Фоша.

В останних двох тижнях зі сторони Нїмців не було жадної важнїйшої акції, як хиба боронене занятих територій проти контр-нападів війск алїянтів. Перерва у военних операціях триває довше ніж се загально припускано. Можливе є, що сю перерву спричинило вичерпане Нїмців, але проти сеї теорії промовляє істноване сильної нїмецької резерви. Радше треба припускати, що теперішну перерву **використують Нїмцї** на приготованя до рішаючого наступу в серпни.

В плянї Нїмців лежить в сїм роцї віднести побіду, заки американська армія стане рішаючим чинником в битві в слїдуючім роцї. До переведеня свого пляну мають Нїмцї ще чотири місяцї часу, заки наступить зима, яка перерве на кілька місяців веденє военних операцій.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЦАР НИКОЛАЙ РОЗСТРІЛЯНИЙ.

По короткій розправі большевики засудили царя на смерть.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 27. червня. — Українське бюро в Льозанї подало нинї до відома, що одержало потверджене вістки, що **екатерінбурські большевицькі власти засудили бувшого царя, Николая Романова, по короткій розправі на смерть. Небавом по виданю вироку переведено засуд смерти через розстрілянє.**

Подробиць з переведеної екзекуції нема.

Київська телеґрама також потверджує сю вістку.

ПАРИЖ, 27. червня. — Телеґрама з Києва, датована з 26. червня доносить, **що вістка про замордоване Николая Романова зістала потверджена.**

Телеґрама подає, **що царя убили большевицькі війска, утїкаючи з Екатерінбурґа перед Чехо-Словаками.**

Повисші вісти наспіли телеґрафічно з Києва до Базилеї в Швайцарії.

Царевич, Алексїй Романов, помер.

ЛОНДОН, 27. червня. — Телеґрами з Копенгаґен доносять, **що в Петроґрадї одержано вістку про смерть Алексїя Романова, сина бувшого царя Николая.**

Царевич мав померти перед кількома днями в Екатерінбурґу (на Уралю).

Стан поживи в Петроґрадї критичний.

ВАШІНҐТОН, 27. червня. — **В Петроґрадї стан поживи є розпучливий,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен. **Щодня приходить до заворушень і большевики уживають до їх здавленя машинових крісів.**

Мука на чорний хлїб коштує в Москві 150 дол. за бочку. Департамент внутрішних справ подав нинї до відома, що стан поживи дуже критичний, бо засоби збіжа понизше найнизшого запотребованя.

Нїмецькі війска приготовляють ся до наступу на Смоленск.

ЛОНДОН, 26. червня. — **Нїмцї приготовляють ся до дальшого наступу на схід в напрямі Смоленска,** як се доносить телеґрама з Москви.

Міністер загр. справ, Чічерін, вислав до большевицького посла в Берлїнї, А. Йоффе, слїдуючу телеґраму:

„Військові власти зі Смоленска доносять, що Нїмцї нагромаджують великі війска на шляху, який веде в напрямі Смоленска. Нїмецькі відділи заняли кілька сїл і зажадали, щоб міст, який веде через Днїпро, був відданий в їх руки. Нїмецькі жовнїри заявили, що одержали приказ іти на Смоленск. Я вважаю сей наступ за незрозумілий".

(Смоленск лежить около 225 миль на полудневий захід від Москви).

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Австро-нїмецькі війска здобули Іркутск.

ХАРБІН, 25. червня. — **Австро-нїмецькі війска, зложені з полонених Нїмців і Австрійців, заняли місто Іркутск,** яке лежить при сибірськім зелїзничім шляху, як се доносять вісти, одержані з того-ж міста.

Полоненї стоять під командою австрійськх і нїмецьких офіцирів.

Екатерінбурґ і Іркутск в руках Чехо-Словаків.

АМСТЕРДАМ, 26. червня. — **Чесько-словацькі війска війшли до Екатерінбурґу** (по азійській сторонї Уралю), **осередка уральських копалень,** як се доносить телеґрама з Москви до Берлїна.

Прийшло до завзятої битви між війсками чесько-словацькими і большевицькими.

Друга телеґрама з Москви до Берлїна доносить, **що чесько-словацькі війска під командою ґен. Алексїєва, бувшого шефа російського ґенерального штабу, заняли місто Іркутск на Сибіри.**

Проф. Масарик жадає позволеня на переїзд Чехо-Словаків.

ВАШІНҐТОН, 25. червня. — Проф. Масарик, президент чесько-словацької народної ради, вислав до Москви на руки большевицького міністра заграничних справ, Чічеріна, телеґраму, в якій домагаєть ся, щоби большевицьке правительство відкликало своє зарядженє в справі розоруженя чесько-словацької армії і позволив їй без перешкод відїхати до Франції.

Брат царя в Туркестанї.

АМСТЕРДАМ, 26. червня. — Вісти, одержані нинї з Москви, доносять, що великий князь Михайло Александрович, молодший брат царя Николая, стоїть тепер на чолї протиреволюційного руху в Туркестанї, маючого на цїли цїлковите відділенє Туркестану від Росії.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ В АМЕРИЦЇ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що в столици Злучених Держав, Вашінґтонї, заложено для українських справ Українське Інформаційне Бюро. Офіціяльним представником Українців є Вп. Джеймс А. Гаміль, конґресмен з Джерзи Сіти, Н. Дж. Канцелярію буде вести один з членів екзекутиви Української Ради. Тимчасова адреса сього бюра така:

UKRAINIAN REPRESENTATIVE BUREAU,
House of Representatives, Committee on Election, Room No. 2,
WASHINGTON, D. C.

Ню Йорк, Н. Й., дня 26. червня 1918.

Українська Рада в Америцї.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Українські резолюції на День Независимости.

В попереднім числі подали ми взорець резолюцій, які було би порадно ухвалювати на зборах в День Независимости і пересилати телеграфічно до президента Вілсона та до міністра заграничних справ, Роберта Ленсінґа, у Вашінґтоні, а нині, на бажане наших читачів подаємо отсе ще тісамі резолюції в анґлїйській мові:

The Ukrainians of ...., assembled to commemorate the one hundred and forty-second anniversary of American independence, manifest their loyalty to the United States and declare that during the present world war they are supporting most enthusiastically the Government and President of the American Democracy. They wish the American nation a complete and glorious victory in its righteous struggle for the liberty of all peoples.

Particularly, with reference to the endeavors of the Ukrainian people in Europe, they declare themselves in favor of a united Ukrainian national republic, to which shall belong Eastern Galicia, Northern Bukovina, and Cholm, which lands are Ukrainian national territories under the dominion of foreign powers. They declare themselves also for the unqualified sovereignty of the Ukrainian people.

Finally, they protest against the German and Austro-Hungarian occupation of the territory of the Ukrainian People's Republic and against the plans for conquest held by the Polish Regents' Council and by the Polish representatives at Vienna in regard to the Ukrainian provinces of Eastern Galicia, Northern Bukovina, and Cholm. They stigmatize these plans as imperialistic designs of the Polish nobility which desires to defend through the conquest of foreign lands by the Polish kingdom, its claims to big landed estates not only in the above-mentioned western provinces of Ukraine but also in Western White Ruthenia and in Lithuania.

* * *

(Під резолюціями добре є дати підписи президії зборів і подати число учасників, в яких імени резолюції висилаєть ся).

ПОЛЇТИЧНА БОРОТЬБА В НЇМЕЧЧИНЇ.

В попереднім числї подали ми зміст промови нїмецького міністра заграничних справ, д-ра Ріхарда Кільмана, яка визначила ся тим, що видно було в нїй певного рода уступчивість у відношеню до противної сторони воюючих держав.

Се було видно в трох зворотах, а саме в тім, що він звалив вину за війну на бувшу царську Росію, а Францію й Анґлїю тільки згадав в дальшім ряді яко меньше винні; в тім, що сказав, що самі побіди військові не ведуть до мира, але треба також і дипльоматичної обміни; вкінци, що він сказав, звертаючись до Анґлії, що Нїмеччина готова приняти пропозицію мира.

Сю промову принято усяко серед аліянтів і в Злучених Державах. Та часть ґазет, котрі стоять на становищи, що мир може прийти аж по зломаню нїмецької військової сили, назвала промову Кільмана хитрою заставкою на аліянтів, аби їх збаламутити, що нїбито Нїмеччина хоче мира, тоді як вона власне готуєть ся до найрішучійших наступів. Инша знова часть ґазет, тих, що хотять по змозї як найскоршого мира через взаїмне порозуміне, приняла промову нїмецького міністра заграничних справ доволї прихильно, сподіваючи ся по нїй здоровійшого звороту в Нїмеччинї, звороту до стремлїня за миром через взаїмне порозуміне та уступчивість.

Доволї прихильно принято сю промову і в невтральних державах. Там вже навіть появились були чутки, що **в недалекім часї невтральні держави мають виступити яко посередники між Нїмеччиною й Анґлїєю і зблизити їх для осягненя мира між усїми воюючими державами.**

Однак значінє виступу Кільмана більше залежить від того, як його принято в Нїмеччинї, нїж від того, як дивить ся на його слова заграниця. Заграниця мусить знати, в чиїм імени говорить нїмецький міністер заграничних справ. Він, правда, говорить в імени правительства Нїмеччини, але се правительство залежить тепер від військової партії, від пруських дїдичів (консервативної партії) та від промисловців (лїберальної партії), котрі можуть Кільмана усунути і сказати, що за ним нїхто не стоїть, або стоїть меньшість, яка не рішає нї про що, отже і про справу війни або мира не може рішати.

Так теж і стало ся. Всї темні духи в Нїмеччинї піднесли ся проти Кільмана. Заворушились ґенерали, дїдичі і промисловцї немов розтручена комашня. Просто повстала маленька домашна революція. Навіть цїсар Вільгельм мав пристати до сеї революції. Попсуло йому кров, що Кільман сказав, що він не вірить, аби навіть цїсар хотїв панувати над сьвітом чи бодай над Европою, тай ще до того порівнав його з Наполеоном, котрому зьвізда згасла у Москві. Настрашив ся старенький канцлер, Гертлїнґ, і виголосив і собі промову. Він такий, що хотїв би з усїми партіями бути добрий, тож — як то кажуть — ходив поміж дощ. Нїби заявив ся за побідою нїмецького оружя, але старав ся також не вразити свого товариша Кільмана. Однак Гертлїнґ своїм виступом ще не вспів втихомирити „революції". Піднесли ся в нїмецькім парляментї й инші голоси, які дуже різко осудили виступ Кільмана. Називано його песимістом, що хоче викликати зневіру серед нїмецького народу; називано „пораженцем", що може причинитись до пораженя у теперішній війнї для Нїмеччини і т. п. В його оборонї стала та частина нїмецької преси і нїмецьких полїтиків, що є противна прусацькій загорілости і забаганкам завоювати цїлий сьвіт.

Покищо виглядає, що партії ворожі Кільманови взяли верх в Нїмеччинї, але наперед годї предвидїти, що саме станеть ся з тою „революціею" проти нього. Ті партії могли би його повалити й усунути від керми нїмецької азграничної полїтики, а натомісць поставити „свого", якось войовничого кандидата. Однак така гра небезпечна. Нїмецький нарід також є перемучений війною і хоче скорого мира, а скорий мир можна осягнути власне тільки тою дорогою, на яку несьміло пробував вступити др. Кільман. Загоріла войовничість поплатна лише тоді, як вона може принятись серед мас народу. Тепер вона не прийметь ся; кинена в маси — пропаде. Одинокий клич, який може принятись серед мас нїмецького народу, се — мир. За сим кличем підуть маси і лише ті партії можуть числити на успіх, у яких буде кличем мир, і то — скорий мир.

Длятого радше можна сподїватись, що Кільман побідить і удержить ся, а тимсамим і становище його скріпить ся. Колиж він дістане поміч від сильнїйших нїмецьких партій, то і шлях до скоршого мира буде улекшений.

ХТО РОЗБИВАЄ СЛАВЯН?

(„Народна Воля", ч. 73, з 22. червня 1918).

„Перш усього увійдім в щире порозуміне з усіми Славянами. Не час сварити ся за границї. Уперед всього мусимо виперти ворога поза межі усїх Славян".

Оттак говорить у надрукованім недавно в „Свободі" та „Америцї" поклику до Українців в Америцї о. Никола Струтинський з Шікаго. Проєкт пречудний і цїль одушевляюча і ми зі своєї сторони підписуємо ся під сими словами о. Струтинського.

Однакож в иншім місци о. Струтинський пише: „Нїмцї не тільки не віддали Українї українських земель в Галичинї, Буковинї і за Бескидом, але ще хотять кинути кість незгоди між Поляків і Українців квестією холмсько-волинською. Цїлию Нїмців у східній Европі є розбити Славянщину на дрібні, слабі держави".

Се вже виглядає нам якось неясно. Ми знаємо, що навіть найслабший із славянських народів, Чехи, бажають стати самостійною державою, але доси не приходило ся нам чути, що се бажанє Чехів сходить ся з цїлями Нїмців. Приходило ся нам чути, що Югославяни бажають заснованя власної самостійної держави, але не приходило ся нам чути, що вони бажають сего для вдоволеня Нїмців. Звісно нам, що Поляки бажають заснованя самостійної польської держави, але звісно нам також, що Нїмцї воліли би, аби Польщі зовсїм не було. І остаточно знаємо про Українців те, чого многі люди з инших народностий не знають, або не хочуть знати, а іменно, що Українцї зовсїм независимо від того, чи Нїмцям се сподобаєть ся, або нї, також хочуть, аби Україна була зовсїм самостійною державою. Ми знаємо навіть те, що Нїмцям було би далеко милїйше, якби Українцї не хотїли власної держави, а пристали приміром до австро-угорської держави.

При сїй нагодї пригадуємо всїм інтересованим, що не належимо до людий, які одушевляють ся самостійностию у всяких обставинах. Минувшого року належали ми до тих грішників, що вірили в автономію України в нутрі російської демократичної републики. Навіть тепер віримо, що Українї було би лучше, якби вона була у федерації з другими сусїдуючими народами. Однакож рівночасно ми бачимо, що в теперішню пору переважає на Українї погляд, що Україна повинна бути зовсїм самостійна, і що в теперішних обставинах для України повна самостійність становить одиноке спасенє.

Коли комусь не подобаєть ся нинї самостійність України, то в першій мірі „братям-Славянам", — Полякам та Москалям, але передівсїм Полякам. Арґумент, що цїлию Нїмців у східній Европі є розбити Славянщину на дрібні, слабі держави — се специяльно польський арґумент проти независимости України. Проти „дрібних" і „слабих" славянських держав, чеської та югославянської, такого арґументу вони не витягають. Витягають його тільки проти України, стараючи ся ввірити аліянтів, що в їх інтересї є: замісць упавшої великої і сильної Росії збудувати велику і сильну Польщу, до якої з браку відповідного числа Поляків малоб ся включити **силою** також Українців, Булорусинів і Литвинів.

Пропонують се аліянтам тісами Поляки, котрі, як доносить анґлїйський, присьвячений справам поневолених народів і через те зовсїм безсторонний тижневник „Ді Ню Юроп", здержали в лютім сего року Австрію від висиланя війск на Україну проти большевиків, **бажаючи, аби большевики розбили і стерли з лиця землї український національний рух;** але в кількох днях змінили радикально свій погляд і наперли на Австрію, аби вона вислала свої війска на Україну, щоб **спасти там маєтки польських дїдичів.**

Свою опозицію проти розбиваня Славянщини на дрібні, слабі держави основують Поляки не на любови до славянства, а на бажаню пожертя України, Білоруси і Литви. Коли ходило їм о те, аби большевики знищили українську републику, то не тому, аби сама Росія стала через те сильнїйшою, а тому, що сподївали ся від здезорґанізованої і роздертої домашною війною Росії відвоювати Україну для себе. Коли були за тим, аби війска осередних держав пійшли на Україну, то не тому, що хотїли, аби на Українї запанував лад і спокій, а тому, що сподївали ся при помочи нїмецьких війск знищити независимість України скорше, нїж моглиб се зробити большевики. Докладнїйші вісти про державний замах Нїмців на Українї при кінци цьвітня виказують вже понад всякий сумнїв, що інтриґи польських дїдичів відгравали там найбільшу ролю.

Зрештою найлучшим доказом на те, що Поляки не думають щиро, виступаючи проти розбиваня Славянщини, є самий той факт, що прецїнь вони самі хочуть розбитя славянської Росії, бо не тільки відривають від неї Польщу, але й старають ся взяти собі в додатку також Литву, Білорусь і Україну, тобто лучшу половину дотеперішної вартісної російської території в Европі. Якби Поляки думали щиро про шкідливість розбиваня Славянщини на дрібні і слабі держави, то передівсїм закинули би всякі думки про окрему польську державу, а говорилиб тільки про обєднану Славянщину. Сего вони не роблять і нїколи не робили.

В практицї Поляки являють ся серед Славян предтечами Нїмців. Згадувана вже нами „Ді Ню Юроп" стверджує, що нїмецько-австрійські війска пійшли на Україну в інтересї польських дїдичів, бо Українська Центральна Рада була постановила відібрати великі земельні посїлости від всїх дїдичів і роздати їх селянам. І нїмецькі війска виратували польських дїдичів, розґанючи при найблизшій нагодї Українську Центр. Раду та уневажнюючи її декрет про вивласненє землї. Богаті кляси на цїлій давнїйшій російській території находять нинї в Нїмцях природних союзників, бо Нїмцї боронять їх майна. І о скільки Поляки становлять серед Українців богату клясу, о стільки вони являють ся серед Українців прямо аґентами Нїмеччини. Бо треба се добре тямити: **Польському дїдичеви лучше оставати дїдичем на Українї, навіть як над Україною буде панувати Нїмець, нїж стати звичайним горожанином у независимій соціялїстичній українській републицї.**

Польські дїдичі можуть вдержати свої посїлости на Українї, Білоруси та Литві тільки брутальною силою, і о скільки польський нарід буде ідентифікувати інтереси польських дїдичів на Українї, Литві і Білоруси зі своїми власними інтересами, о стільки певна є річ, що між польським а українським народом мусить провадити ся боротьба; а супроти того, що український, білоруський і литовський нарід мають разом два рази більшу силу нїж польський нарід, то ясна річ, що польський нарід мусить шукати помочи проти Українців, Литовців і Білорусинів десь за границею: а одинокі люди, що можуть Полякам таку поміч дати, будуть пруські дїдичі, юнкри, бо Прусія і Польща остають тепер одинокими дїдичівськими краями в Европі. Таким робом велика славянська, польська держава стала би серед Славян тільки орудієм пруських юнкрів, і тому іменно ся велика славянська держава є в інтересї пруських юнкрів.

Се очевидно не значить, що велике число дрібних і слабих держав через те не сподобаєть ся Нїмцям. Небезпека є, що Нїмцям вистарчить для їх цїлий також велике число малих і слабих держав — головно, як ті держави будуть жерти ся між собою. Рада на те є така, щоби **тих держав не було забогато, щоби вони не були штучними витворами, щоби між ними було як найменьше спірних питань, щоби вони більше чи меньше були звязані в один союз і щоби їх независимість була заґарантована Лїгою Народів,** яку запропонував президент Вілсон і яка без сумнїву повстане в наслїдок теперішної війни. Покищо виглядає, що таких держав не буде забогато. Доси зголосили ся слїдуючі: Фінляндія, Естонїя, Латвія, Литва, Польща, Білорусь, Україна, Дон, Докавказія, Закавказія і Чехо-Словаччина. Зі старих держав лишають ся: Московщина (Росія), Угорщина (Австро-Угорщина), Злучена Румунїя і Югославія (яка є і дійсности Злученою Сербією). Повстало би отже що найбільше 11 нових держав, хоч деякі з них мабуть ще злучать ся з иншими. Напевно можна числити, що буде 7 нових держав. Се не є забогато. Їм легко можна зговорити ся, легко звязати ся в один, чи більше союзів і легко можна би їх независимість забезпечити. Клопіт лише в спірних питанях. І сї спірні питаня є виключно звязані з установленєм границь Польщі.

О. Струтинський закидає, що Нїмцї хочуть кинути кість незгоди між Поляків і Українців квестією холмсько-волинською. Ми нїколи не були приятелями нїмецької міжнародної полїтики. Ми не похваляємо способу, в який у Берестю Литовськім полагоджено справу польсько-української границї. Але таки думаємо, що о. Струтинський закидає Нїмцям забогато. Як би там не говорити, то польсько-українська полїтична границя, установлена в Берестю, відповідає етноґрафічній польсько-українській границї. Коли Поляки невдоволені з тої границї, то не через те, що вона є несправедлива для Поляків, а через те, що Поляки сягають своїми претенсіями на українські території аж по саме Чорне море. Якби в Берестю були призначили Буг за границю Польщі, Поляки були би домагали ся ще й Волинї. Якби дати їм Волинь, вони домагалиб ся Одеси; якби дати їм Одесу, вони простягнули би руку по Крим. За що тут винувати Нїмців, коли річ ясна як сонце, що то Поляки шукають собі напасти? Не було би нїякої холмсько-волинської квестії, якби Поляки погодили ся з тим, що тільки там є Польща, де Поляки становлять більшість населеня. І се є одинокий спосіб полагодженя всяких спірних питань на сходї Европи.

Нехай тільки Поляки дефінїтивно заявлять ся за відбудованєм етноґрафічної а не історичної Польщі, то зникне причина до сварок за границї, найдеть ся основа до щирого порозуміня між усїми Славянами і всї Славяни зможуть спільними силами вдарити на спільного ворога. В противнім разї навіть всякі „порозуміня" між Славянами можуть бути тільки — нещирі. **(С.)**

ПРИЗНАНЄ ДЛЯ „СВОБОДИ".

Пан Гаврило Лехновський з Бервік, Па., прислав нам ось-таке письмо:

„Хвальна Адмінїстраціє! Посилаю Вам пренумерату на часопись „Свободу". Пригадую собі, з якою охотою я читав ту часопись ще в старім краю; а коли я приїхав тут до Америки, то цїла моя розрада була в „Свободї". Коли жаль за рідним краєм і за родиною стискав моє серце, то я брав часопись „Свободу в руки і знаходив там всїлякі вісти з краю і з цїлого сьвіта та ріжні статї, дописи і вірші, які я залюбки читав і через те забував за все своє горе. Менї тодї здавало ся, що я знова буяю веселий у своїм рідним селї.

„А й тепер, як я читаю ріжні українські часописи, котрих тут богато, то я в них не знаходжу нічого доброго, тільки самі критики одні на других. Аж жаль серце стискає, що сини одної неньки-України так проти себе ворогують і одні на других всякі річи видумують, як би то в найгірший спосіб сплюгавити і збезчестити свого рідного брата.

„Чиж варто таким людям називати ся синами України?...

„За пару мізерних центів, або за марний гонор деякі одиницї ширять шкідливі роздори межи собою і межи цїлим загалом, замісць жити в згоді, давати примір своїм меньшим братам і в любови та лучности працювати для добра свого народу".

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Винниченко помирив ся зі Скоропадським.

В 75-тім числї „Свободи" була поміщена отся новинка:

Київ, 13. V. — Між новим українським правительством і представниками лївих партій ведуть ся переговори в справі участи українських соціялїстів у новім кабінетї. Представниками лївих українських партій є Володимир Винниченко і Сергій Єфремів. Вони домагають ся, щоби теперішне правительство приняло конституцію Центральної Ради. Годять ся також на гетьмана, але під услівєм, що гетьман буде лише президентом републики.

Сї переговори вели ся довший час і між інтересованими прийшло до обопільної згоди. На яких основах погодили ся не знати, бо лондонський „Таймс", з 30. мая, подає лише отсю новинку: „Генерал Скоропадський, український диктатор, і соціялїстичні партії прийшли до цїлковитого порозуміня. Соціялїсти вступлять до нового кабінету, сформованого соціялїстом-федералїстом Шелухином."

Зїзд федералїстів.

Дня 10. мая почав ся в Києві зїзд української партії соціялїстів-федералїстів, який скінчив ся 12. мая. Бувший міністер заграничних справ Олександер Шульгин представив програму партії щодо заграничних справ. Програма рішучо заявляє ся проти всякої злуки України з Московщиною, натомісць проголошує зближенє із Кавказом, Білорусию і Литвою. Партія соціялїстів-революціонерів, що була доси при власти, поповнила великі похибки, але й поступованє Нїмців на Українї не було бездоганне. Теперішне правительство опираєть ся на центральних державах. Шульгин висловлює надію, що таким робом берестейський договір і також абсолютна независимість України останутьь ненарушені. Між головнїйшими постановами, принятими зїздом, є: партія виключає всяку можливість федерації з Московщиною, але не з иншими народами, що утворили свої власні держави; партія називає центральні держави приятелями (часть резолюції, де говорить ся про ролю, яку Нїмеччина відіграла в державнім замаху, сконфісковано) зїзд заявляєть ся за вивласненєм великих земельних посїлостий на користь селян; конституцію, проголошену гетьманом, зїзд уважає за абсолютистичну і антидемократичну, а теперішний кабінет (який істнував в часї зїзду) зїзд уважає за антидемократичний, реакційний і ворожий републицї. Партія забороняє своїм членам приставати до нього. Установчі збори мають бути скликані найдальше до чотирох місяців.

Гетьман домагаєть ся Кубанщини і части Донщини.

Лондонські часописи доносять на основі київських телеґрам, що гетьман Скоропадський рішучо домагаєть ся прилученя до України округів ростівського і новочеркаського та цїлої Кубанщини.

„Відродження", „Боротьба" і „Народня Воля" заборонені.

Берлїнський „Форвертс" (ч. 139. з 23 мая) доносить, що 29. цьвітня вечером новий міністер внутрішних справ на Українї заборонив видавати чотири великі українські дневники: **„Відродження"** (орґан Української Центральної Ради), **„Боротьбу"** (орґан центрального комітету партії українських соціялїстів-революціонерів), **„Народню Волю"** (орґан селянської спілки) і **„Нову Раду"** (орґан українських соціялїстів-федералїстів) З „Нової Ради" знято заборону і вона появила ся 9. мая, але наставлено над нею, як і над прочими українськими часописями, остру цензуру.

Тимчасовий український амбасадор у Москві.

До часу, аж доки не уформують ся мирні відносини між Україною і Московщиною, українські інтереси в Московщині заступає Е. Ковінцев, тимчасовий амбасадор. Його канцелярія містить ся під ч. 4. Антипієвськиий пер., Вилхонка-Москва.

Міністерство фльоти.

В цїли зреорґанізованя чорноморської фльоти, гетьман Скоропадський сформував нове міністерство, до якого входять: адмірал Мелюків, віцеадмірал Покровський, контрадмірали Патїв, Кликів і Хоменко.

Домаганя Донців.

Москва, 28. V. — До Києва прибула від Донщини делеґація, яка вручила українському правительству ноту, в котрій говорить ся, що Донщина є федеративною републикою, до якої входять: Донщина, Кубанщина, Ставропільщина, Астраханщина і часть Саратівщини. З огляду на се, українська република — говорить ся в нотї — при мирових переговорах з Росією повинна мати на увазї, що: 1) Донська република не є частию Росії, але независимою федерацією згаданих висших країв і народів; 2) Ся держава находить ся у війнї з теперішним правительством Росії, якого вона не хоче признати; 3) Ся держава буде всїми способами боронити свою независимість.

Рогатий товар в Галичинї гине.

Старокраєві ґазети доносять, що в деяких сторонах Галичини гине масово рогатий товар на хоробу так-звану „ломикість". Ся хороба є звичайною з лїтах посухи. Спричинює її лиха пожива, в котрій нема соли і вапна, через що кости струпішіють і товар гине. Таких коров не можна навіть добивати, бо такого мяса не можна їсти.

Недоля в Брідщинї.

Ґазети доносять, що в брідськім повітї в Галичинї панує тепер велика нужда. Краківський „Пяст" подає отсей опис тої недолї: — Аж страх збирає кождого, хто виїзджає в ті сторони. Не тому так страшно, що війна вирядила тут великі шкоди, а страшно дивити ся на се, що тут дїєть ся. У брідськім повітї боєва лїнія пересувала ся кілька разів, і заледви кілька найбільше на схід висунених громад, які весь час оставали поза російським фронтом, не є знищені. Всї инші громади є меньше або більше знищені, деякі є так знищені, що на їх місци находить ся тепер дика пустиня. Всюди руїна, розвалини, стрілецькі рови, перекопи, провали; дороги попсуті, поля покриті бурянами; на кождім кроцї можна найти ще ґранати і ґарматні стріли. На полях глуха тишина; не мож побачити анї одного зьвіряти, анї навіть кота або пса. Населеня не богато; утримувало ся вono в поблизких селах. І мимотого, що від довшого часу є змога привернути тут знова лад і працю, доси нїчо не зроблено в тім напрямі; противно нелад кождого дня збільшаєсь. Много повертаючих виселенців мусїло замешкати в опорожнених жовнїрами земних криївках, ямах і норах. Голодують всї. Чим однак ті люди живлять ся, є загадкою. Звичайно розходять ся по околици, жебрають і крадуть. Дуже мало могло зорати або скопати собі кусник поля. Нема нї живого нї мертвого інвентаря. Нема насїня. Правительство не дає нїякої помочи; залеглостий не виплачує.

У. Н. Дім в Харбінї (Хіни).

Харбінські Українцї почали будувати свій Народний Дім, при Новоторговій улици, коштом 300.000 карбованців.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПРИГОТОВАНЯ НІМЦІВ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Банкові звіти, оголошувані в Німеччині і Австрії, вказують, що обі сі держави приготовляють ся з поспіхом до торговлі безпроволочно по війні. Говорить ся там головно про „спокійну роботу" на Балкані і в Туреччині. Звіти „Дайтше Банк-у" виказують, що Баґдадська Зелізнича Спілка, субсидіована німецьким правительством для своєї роботи підчас війни, є невдоволена із переговорів з турецьким правительством. Инші вказують, що всякі угоди щодо баґдадської зелізниці держить ся в цілковитій тайні, о скільки се є можливе.

Одно є лише знане, а іменно, що німецькі і австрійські банки заходять ся втягнути Туреччину все більше і більше в довги і накидають їй силою позички, аби могла вирівнати замовленя.

Звіт „Вінер Банк-Ферайн-у" вказує на позиції деяких більших замірів на сході. Він говорить, що „Орієнтальна Ґрупа" банків занимаєть ся тепер студіованєм промислових і будівничих услівій в Туреччині; між иншим одна австрійська фірма вже будує нові побережні пристани в Царгороді, після контракту, заключеного „Орієнтальною Ґрупою" з турецьким правительством. Є загальне вдоволенє з успіхів німецьких заходів в Болгарії. В Болгарії і Сербії німецькі синдикати є дуже заняті цукровим промислом. В Альбанії „Вінер Банк-Ферайн" робить всякі заходи для відчинення жерел в краю. В Румунії тасама фірма заходить ся коло відновленя повної діяльности, привертаючи нормальний стан і вплив, які вона мала перед війною. Вкінци австрійські фінансісти не забувають про Уґорщину, і в Австрії і в Німеччині робить ся всякі приготованя для контролї і використуваня подорожних по війні.

МИР КОШТОМ ТУРЕЧЧИНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В лекції, виголошеній в Кольонії на тему „Мир на сході і змаганя на заході", Павло Рорбах, звісний противросійський експерт, заявив, що Німеччина вкінци розбила російську імперію, бо нова Московщина стратила всі найважнійші свої жерела, — свою нафту в користь правительства Кавказу, своє збіже в користь України, а свій цукровий промисл в користь Польщі. Всьо, що остало ся, се: трохи зеліза в уральських горах, трохи угля лихої вартости в околицях Москви, дерево в північно-російських лїсах і яйця та масло на Сибіри. З такими засобами — каже Рорбах — Росія не буде могла будувати свою політику пімсту против Німеччини і також можливість окруженя Німеччини пропала раз на все.

Сказавши се про Росію, Рорбах переходить до иншої справи і каже, що великою небезпекою є можливість, що Анґлія запропонує Німеччині мир коштом Туреччини. Він каже, що Анґлїя вже погодила ся з можливостию зникненя з континенту. Німцям готово сказати, що для осягненя своїх цілий вони мусять провадити підводну війну ще що найменьше два роки, отже тому нехай зголять ся на услівя, які привернуть Німеччині кольонії і усунуть економічну війну, але дадуть Анґлії вільну руку на сході. Рорбах боїть ся, що несьвідома німецька суспільність не зрозуміє характеру такого мира, „який закріпив би раз на все анґлійські посілости в Індії, а Німці були би викинені з Близкого Сходу, загрожені анґлійськими позиціями в Мезопотамії і Палестині, і були би зрабовані із всїх овочів довгої війни". Рорбах пропонує, щоби німецька пропаґанда зконцентрувала ся тепер над німецькими воєнними цілями на турецькім сході.

(The Times, London).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаеть ся до відома, що нові грамоти вже є готові і будуть вислані з початком слідуючого тижня на адресу секретарів всім членам У. Н. Союза, що неотримали доси членських грамот.

М. Угорчак, гол. рек. секр.

МЕЛАНКА.

Ой, на річці, на Йордані
Тиха вода стояла:
Там пречиста Діва
Свого Сина купала...

Гучно лив ся спів кількох хлопят, які з усеї сили надривали горлянки, витягаючи щедрівку під вікнами сьвяточно настроєних селян.

Ой, купала, ой, купала,
В чистий китай повила,
В золоті яселка
Вона його вложила...

ще дужше лунали тонкі, як дзвіночки, голоси щедрівників, бо вони почували, що дармо не співати-муть, а щедрий господар винесе їм доброго гостинця.

В той час Гриць Петрович Голомиза, або як просто усї його величали на селі, панич, сільський учитель, проходив біля подвіря і та щедрівка нагнала на него тяжкі думи.

Він думав о тім, що колись і він був маленьким, як ті школярі, котрі мов соловейки виспівують попід вікнами, і бігав з товаришами з торбинкою через плече, яку добрі господарі наповнювали оріхами і всякими ласощами. О, тепер він теж з великою радостию побіг би за ними, та ба, минуло ся. Ні літа, ні стан його — сільського учителя, вже не дозволяли йому тої розкоші... Він думав про те, що там десь осталась його мати старенька, котра виряжала його з меланкою на село і з котрою він ділив ся гостинцями. Вона там мабуть гіркими слезами умиваєсь, виглядаючи свого коханого синка на празники в гості, а він... о, він з дорогою душею злетів би до неї, та злидні, убожество...

„О, будьте ви прокляті! — шепочуть його уста. — Нема й копійчини за душею, щоби можна було поїхати та хоч побачити ся з своєю матінкою".

Думав про те, що ось вже і Водохреща приходить, ще лиш один день і знову треба братись за книжки і толкувати дітям, що один а один то буде два, що слово „овца" буде звичайна вівця, а не „отець", як перекладають йому діти з московської на українську мову...

Ой учора із вечора
Пасла Меланка два качура

донеслось до него з другого кутка села і перервало його важку думку.

Ой, пасла, пасла, тай згубила,
У чистім поли заблудила...

„Ех, здаєть ся, заблудив і я в своїм житю — думав далї Гриць. — І як його дійти до красшого житя, яким би побитом поліпшити своє становище, щоб і самому не злиднувати і старенькій матери допомогти?

„Так, так, треба вже починати навчанє — вернув ся він далї до перерваної думки — а там лихо принесе наблюдателя — оте старе опудало. Одним лиш своїм видом він залякає дітий, а потім лаєть ся, що нїби в мене погане навчанє в школї...

Ой, черчику, Васильчику,
Посаджу тебе на стільчику...

„І доки то вони співатимуть? — вже почав гнївати ся Гриць. — Чи не пора вже й спати?" — І взяв ся було вже за кишеню, де в него завше висїла „цибуля", як називав він сам свій дешевенький годинник, та нагадав ся, що він його недавно продав, бо ні защо було прохарчувати ся.

„Щоб не дратували, так піду красше до дому та ляжу спати, бо на досьвітку треба вставати та до церкви йти, а то як спізню ся, то буде о. Данило лаятись.

„Отець Данило... Йому добре. В него і хлїбець є, й до хлїбця, в него і коні й иншої худоби чимало... Йому і курочку принесуть і мало не що дня сьвіжу копійчину, та й до школи майже ніколи не заглядає".

Подумавши се, Гриць і не счув ся, як повернув назад і швиденько почимчикував до дому. Він почував вже себе в ліжку під теплою ковдрою, навіть вже ввижав ся йому сон, гарний сон... Ота Марійка сусіда Голованя то так і не сходить йому з очий ні в день, ні в ночи...

„Панич, наш панич! — залунало по улици. — Гайда з нами, паничу!" — загукали хлопці з меланкою з воріт. Вони тісним колом обгорнули його і мов вихор потягли за собою.

Він спершу думав було пручати ся, але потім трохи повеселійшав і сам побіг з ними.

Ворота відчинили ся і весь гурт опинив ся під вікном його сусіда, де вже всі спали мирним сном.

Наша Меланка легесенька,
Як конопелька тонесенька.

Щедрівка скінчила ся. Двері ринули і з хати вийшла з щедрівкою Марійка. Тут пійшли жарти, реґіт, залицяня, а Гриць сховав ся за хлопцями і відти слідкував за кождим рухом коханої Марійки.

„Паничу, і ви тут? — спитала вона, побачивши його в гурті. — Хибаж вони вам рівня, що ви з ними гуляєте?" — вже пошепки додала вона.

„Та я так... скучав"... спалахнув Гриць і повернувшись, біґцем подав ся до дому.

„Господи, невже се не скінчить ся ніколи, невже сї злидні будуть слїдкувати за мною ціле моє житє? О, Господи, відверни від мене кару! За що я так мучу ся і за що страждаю?"

Останні слова стогоном вирвали ся з його стомлених грудий і гучно розлягли ся по пустій кімнаті, вдарились об стінку — і все затихло.

В тяжкій розпуці впав він на ліжко і з заплющеними очима думав свою тяжку думу.

— Бов, бов! Почулось йому і схопив ся з ліжка. Промивши злегка очи і поправивши на собі одежину, Гриць побіг до церкви, щоб не опізнитись на всеношну. Але коли він дійшов до церковної огорожі, то там все було тихо, все спало.

На другім кінци села загавкали собаки, прокричали півні і знов все затихло.

Гриць вернув ся до школи і заснув кріпким сном.

„Паничу, вставайте" — тихо роздались по хаті слова.

Гриць розплючив очи. Перед ним стояв сторож і сказав, що до церкви давно вже передзвонили і всеношна мабуть скоро скінчить ся.

С. Сумний.

(„Засів").

УКРАЇНЦІ! ВСІ ХТО ЖИЄ СПІШІТЬ НА

ДРУГЕ СІЧОВЕ СЬВЯТО

— котре відбуде ся —

В НЕДІЛЮ, 14. ЛИПНЯ (JULY) 1918 Р.

В BELVEDERE PARK,

NORTH BEACH, - - - - - - - LONG ISLAND.

ВСТУП ЛИШЕ 25 ЦНТ. І 3 ЦНТ. „ВАР ТЕКС".

Парк отворений від 9. години рано до 12. в ночи.

ПРОГРАМА:

1. Отворенє Січового Сьвята та привитанє делеґацій і гостий.
2. Відкритє портрету Тараса Шевченка.
3. Врученє січового прапора.
4. Вільні вправи: а) Малих дївчат січовичок, б) малих хлопців, в) січовичок великих.
5. Виступ чеських соколів „D. A. Sokol" в Ню Йорку.
6. Виступ українських соколів з Елізабет, Н. Дж.
7. Виступ хорватських соколів „Hrvatski Sokol" з Ню Йорку.
8. Виступ нюйорських січовиків з топірцями.
9. Загальна фотоґрафія (на память).

Січовим батьком і головним референтом при врученю прапора буде відомий нашому загалови народний робітник і діяч, д. Ів. Бородайкевич з Трентон, Н. Дж.

Акт музичний виконає „Укр. Музичний Кружок" тов. Поморяни. Сьвято закінчить ся ріжного рода забавами і танцями.

УКРАЇНЦІ! Сього року минає 104 роки, як на сьвіт прийшов Тарас Шевченко, найбільший син України, поет гноблених людий і народів, творець свобідної думки, чоловік, котрий своїм могутним словом мов цілющою водою оживив український народ.

Щоби гідно помянути память Того найбільше заслуженого чоловіка і дорогого для нас Батька, Січ ім. Б. Хмельницького в Ню Йорку, відділ 1-ий Січової Орґ. Укр. в Злуч. Державах взиває ВСІХ, в кого беть ся українське серце на Друге Січове Сьвято устроюване в тій цїли.

Се Січово-Шевченківське Сьвято, одна з немногих нагод, де можемо разом зійтись і віддати спільно поклін Души Великій. Будучи разом, зможемо дати Січовому Сьвятови загальне народне значінє. Жива та численна участь усіх Українців стане ясним доказом, що ми все таки сини і доньки одного народу, що спільна нам не тільки наша дорога минувшість, але одні і ті самі інтереси, одні і ті самі цїли тепер і на будуче.

Поняїм же Його **„не злим тихим словом".**

Січ в Ню Йорку.

Тикети на друге Січове Сьвято спродають ся в Ню Йорку в слідуючих місцях:

1) Січовий Базар, 34 East 7th St., New York.
2) Т-во „Просьвіта", 46 East 7th St., New York.
3) Американсько Укр. Бюро, 520 E. 6th St., New York.
4) Український ресторант, В. Лазута, 74 St. Marks Pl., N. Y.
5) Український Народний Дім, 217-219 E. 6th St., New York.
6) Українська Бесіда, 72 St. Marks Place, New York.
7) Українська Спілка, 19 E. 7th St., New York.
8) Українська Книгарня В. Пуйди, 104 Ave. A, New York.
9) Укр. Друкарня, П. Петрів, 157 E. 4th St., New York.
10) Укр. Книгарня Ляховича, 168 E. 4th St., New York.
11) Укр. Голярня М. Кургановича, 443 E. 6th St., New York.
12) Американський Український Поступовий Клюб, 441 East 71st St., New York.
13) Український Сокіл в Елізабетпорт, Н. Дж., і
14) в адмін. „Свободи" в Джерзи Сіти.

ВКАЗІВКИ, ЯК ЗАЇХАТИ ДО BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

From Williamsburgh or Delancey St. Bridge take Grand St. Car to Belvedere Park before reaching North Beach. **From 23rd St. Ferry take Graham Ave. Car, transfer to Grand St. Car for Belvedere Park before reaching North Beach. From 34th St. Ferry take Jackson Ave. Car to Junction Ave., then Car to Belvedere Park, North Beach. From 59th St. Queensboro Bridge, Flushing or College Point Car to Junction Ave. then 5 minutes walk on Junction Ave. to Belvedere Park. From 92nd St. Ferry to Ehret Ave., then 5 minutes walk on Flushing Ave., to Belvedere Park. From 99th St. to 134th St. Ferry to Grand Pier North Beach, then walk 5 minutes on Juction Ave. to Belvedere Park. — All Brooklyn City Trolley Cars to North Beach pass Belvedere Park.**

ПРОТОКОЛ

з засїдання гол. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся 14. мая 1918 р. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Засїдане отворив головний предсїдатель К. Кирчів, згідно з вимогами статута У. Н. Союза. На засїданю були присутні: К. Кирчів, М. Угорчак, С. Ядловський, В. Левчик і А. Савка.

По отвореню засїданя і списаню присутних приступлено до порядку денного.

Після порядку денного взято справу календаря У. Н. Союза на 1919 р. По довшій і річевій дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено одноголосно видати календар У. Н. Союза на ювилейний рік організації, 1919, відповідної величини і формату.

На поставлене і поперте внесене, згідно з вимогами статута, ухвалено одноголосно припоручити виготовлене сього календаря відвічальному редакторови „Свободи", О. Стеткевичови.

На поставлене і поперте внесене одноголосно ухвалено, що платня до редагования календаря і за всї праці до нього має бути тасама, що-в 1914, 1915, 1916, 1917 і 1918 рр.

На поставлене і поперте внесене ухвалено, щоби календар У. Н. Союза на 1919 р. був готовий до висилки членам У. Н. Союза і читачам „Свободи" у відповіднім часї.

По переведеню повисших ухвал забрав слово С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С., і заявив, що дотепер календар У. Н. Союза члени діставали даром, а кошти видання календаря покривала каса У. Н. Союза з фонду адміністраційного. Видане такого календаря коштувало пересічно $3.000 річно. Однак наслїдком видатків фонд адміністраційний У. Н. Союза так зістав вичерпаний, що на видане календаря У. Н. Союза на 1919 р. нема гроший в тім фонді, а иньших фондів на сю цїль уживати не можна.

Над заявою С. Ядловського розвела ся довша дискусія, по переведеню котрої на поставлене і поперте внесене ухвалено, що члени У. Н. Союза, коли хотять отримати календар У. Н. Союза на 1919 р., будуть обовязані за него заплатити. І так, коли більшість відділів організації ухвалить, щоби всї члени заплатили за календар У. Н. Союза на 1919 р., тоді кождий член У. Н. Союза буде мусів заплатити 25 центів за один примірник; коли однак більшість голосуючих відділів буде голосувати противно, тоді кождий член У. Н. Союза, котрий схоче мати календар У. Н. Союза на 1919 р., буде обовязаний заплатити 40 центів за примірник.

На поставлене і поперте внесене ухвалено виготовити і вислати відповідне письмо до всїх відділів У. Н. Союза в справі голосования над способом зібраня фонду від членів У. Н. Союза на видане висше згаданого календаря.

На поставлене і поперте внесене ухвалено, щоби календар У. Н. Союза на 1919 р. був як найкрасший і як найбогатший змістом і матеріялом.

По полагодженю справи з виданем календаря приступлено до справи надрукования нового статута У. Н. Союза з новими поправками та змінами, принятими на 14-тій головній конвенції У. Н. Союза. По річевій дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено надрукувати 6.000 примірників нового статута, а крім того надрукувати 10.000 примірників додатку до старих статутів для старих членів У. Н. Союза, в котрім мають містити ся виключно всї поправки статута У. Н. Союза, приняті на 14-тій конвенції У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене ухвалено дати з каси У. Н. Союза на другий фонд Американського Червоного Хреста $100, в часї кампанії на сей фонд.

На підставі предложеної просьби на поставлене і поперте внесене ухвалено помічникови в офісї У. Н. Союза підвишку на суму $5 місячно, почавши від 1. червня 1918 р., так, що місячна платня сього помічника буде виносити $80.

На поставлене і поперте внесене ухвалено і припоручено гол. касієрови, п. В. Левчикови, переписати в імени організації потрібні бонди для департаменту оф алієн проперти Костодієн.

На підставі внесених просьб і лїкарських сьвідоцтв на поставлені і поперті внесення ухвалено запомоги з фонду убогих слїдуючим членам У. Н. Союза:

Лахман Іван, від. 49	$25.00
Зущак Іван, від. 69	50.00
Стельмах Іван, від. 146	50.00
Баран Яків, від. 186	50.00
Манейків Михайло, від. 192	50.00
Леш Вікторія, від. 195	25.00
Схаб Павло, від. 206	25.00
Войнаровський Иосиф, від. 209	50.00
Пастушок Іван, від. 104	50.00
Ветхач Іван, від. 322	50.00
Паплик Василь, від. 102	100.00
Бойкевич Григорій, від. 371	25.00

На поставлені і поперті внесення ухвалено відкинути просьби слїдуючих членів, яко неузасаднені, згідно з вимогами статута У. Н. Союза:

Хоровський Михайло, від. 209
Ставчанський Мафтей, від. 14.
Матлага Стефан, від. 65.
Хребор Максим, від. 295.
Бацак Іван, від. 47.
Фурта Агафія, від. 133.
Балїґродський Олекса, від. 225.
Шекмар Іван, від. 339.
Клековський Михайло, від. 282.
Москаль Василь, від. 102.
Процишин Яків, від. 206.

На поставлене і поперте внесене ухвалено приняти резиґнацію п. Богдана Дуткевича з члена редакційного комітету „Свободи", а також з технічного редактора „Свободи", яку він вніс дня 12. цьвітня 1918 р.

По вичерпаню порядку денного засїдане замкнув гол. предс. К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 14. мая 1918.

Мих. Угорчак, гол. рек. секр.

ПРОТОКОЛ

з засїдання гол. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся 21. червня 1918 р. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти.

В часї, коли головна контрольна комісія У. Н. Союза котролювала діловодство і книговодство екзекутивного комітету У. Н. Союза, головний предсїдатель К. Кирчів зарядив засїдане гол. екз. комітету У. Н. Союза.

Засїдане отворив гол. предс. К. Кирчів, згідно з вимогами статута У. Н. Союза. На засїданю були присутні: К. Кирчів, С. Ядловський, М. Угорчак, В. Левчик і А. Савка.

По отвореню засїданя і по списаню присутних приступлено до порядку денного.

Перший забрав слово голов. предс. К. Кирчів і заявив присутним, що він отримав резиґнацію головного рекордового секретаря У. Н. С., Мих. Угорчака, котра звучить як слїдує:

До Головного Уряду У. Н. Союза,
на руки Гол. Предс. Вп. К. Кирчова,
в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Вп. Пане Предсїдатель!

Отсим передаю на Ваші руки резиґнацію з уряду головного рекордового секретаря У. Н. Союза, котрий то уряд я лишаю з днем 1. липня с. р.

Причиною моєї резиґнації є мої родинні і особисті обставини, які спонукали мене пійти до фахового занятя, до котрого я приготовляв ся через кілька років, а котре може дати тривале забезпечене для моєї родини.

Через 6 літ я працював яко головний рекордовий секретар У. Н. Союза, а працював усе щиро і совісно для нашої організації. Загал членів У. Н. Союза оцїнив мою працю і двічи вибрав мене поновно на сей уряд через своїх делеґатів на конвенції, і за се довіре я отсим складаю всїм сердечну подяку.

Такою мило менї заявити, що за весь час мого урядования я все оставав у найлїпшій згоді і співдїланю з усїми головними урядниками У. Н. Союза, а особливо з членами головного екзекутивного комітету, з котрими разом я працював протягом 6 лїт.

Покидаючи уряд, я одначе не покидаю самого У. Н. Союза, якого я членом був, є і остаю на дальше, і яко звичайний член буду все по змозї трудити ся для нашої організації та після своїх сил дбати о її зріст і добро.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 1. червня 1918 р.

З поважанем,

Михайло Угорчак.

Коли гол. предс. К. Кирчів перечитав в голос резиґнацію, він заявив, що з обовязку свого уряду резиґнацію приняв до відома, про що повідомив п. Мих. Угорчака слїдуючим письмом:

До Головного рекордового секретаря
і урядника У. Н. Союза,
83 Ґренд ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Високоповажаний Пане!

Вашу резиґнацію з уряду рекордого секретаря У. Н. С., датовану дня 1. червня 1918 р., я отримав. Причини Вашої резиґнації, які Ви подаєте, є після мене оправдані, длятого я, яко головний предсїдатель, Вашу резиґнацію з урядника і головного рекордового секретаря У. Н. С. принимаю до відома і признаю її за раціональну.

Прошу приняти від мене, від головного предсїдателя У. Н. Союза, як найщирійшу подяку за Вашу дотеперішну щиру працю для нашої організації, У. Н. Союза.

З поважанем,

К. Кирчів, гол. предс.

По короткій дискусії на поставлене і поперте внесене поступок гол. предсїдателя в справі приняття резиґнації гол. рек. секр., Мих. Угорчака, одобрено.

Дальше гол. предс. К. Кирчів заявив, що зі становиска і обовязку свого уряду, яко головного предсїдателя, він старав ся вишукати на опорожнене місце як найспосібнїйшу і найлїпшу силу зпоміж членів У. Н. Союза. „В сїй цїли — заявив гол. предсїдатель — я засягав опінії декотрих головних урядників У. Н. Союза, а вкінци назначив на опорожнений уряд гол. рекорд. секретаря яко кандидата п. Стефана Миляновича, чоловіка спосібного на уряд і заслуженого для У. Н. Союза. Отже, панове урядники, я вам вислав попередно, до кождого зосібна, однакового змісту письмо, в котрім ви мали повну свободу рішати що до кандидатури п. С. Миляновича на головного урядника і секретаря. Дотепер я ще сего письма від вас не отримав, тож прошу тепер сю справу рішати".

По заяві голов. предсїдателя К. Кирчова розвелась річева дискусія над іменованем і одобренем нового кандидата на уряд головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

По вичерпаню дискусії над повисшою справою на поставлене п. С. Ядловським внесене, поперте п. М. Угорчаком, ухвалено з тою цїлою справою затримати ся і відложити її на трохи пізнїйше.

Пан Ядловський заявив, що він від голосования усуваєсь. Пан Угорчак говорить, що предсїдатель зробив се нагло і заскоро, так що тепер не знати, що робити: чи голосувати чи ні. Пан Ядловський і п. Левчик говорять, щоби наставити п. Павчака. Предсїдатель заявив, що жадного кандидата не положить, доки не відбудеть ся голосоване над кандидатом С. Миляновичом. По довших спірних дискусіях справа остала без рішеня.

Після порядку денного гол. предс. К. Кирчів предложив і перечитав в голос просьбу С. Ядловського о підвишку місячної платнї, котра звучить як слїдує:

Джерзи Сіти, Н. Дж., 5. червня 1918.

До Поважаного Головного Екзекутивного
Комітету У. Н. Союза,
на руки Вп. К. Кирчова, голов. предсїдателя,
в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Поважані Панове Урядники!

Низше підписаний предкладає отсим перед Вас. пп. Головні Урядники У. Н. Союза, слїдуючу просьбу і домагане:

На послїдній чотирнайцятій головній конвенції вибрано мене пораз семий на уряд фінансового секретаря, з платнею 110 дол. місячно. Принимаючи сей уряд, супроти тодїшних обставин, не ставив я жадних особистих домагань щодо своєї платні і приняв уряд після волї конвенції тай справую його дотепер. Досьвід однак і теперішні обставини житеві переконали мене, що я абсолютно не є анї винагороджений як слїд за свою працю в організації, анї не винагороджений як слїд яко пятнайцятьлїтний головний урядник тоїж організації. Над оцїнкою, зглядно вартостию своєї працї яко робітника, чи вартостию моєї особи яко урядника для орґанїзації, я не думаю застановляти ся. Се не належить до мене. Хиба можу заявити се, що я зі своєї сторони по обнятю мого теперішного уряду в орґанїзації з днем 15. грудня 1902 р. поставив собі за цїль в своїм урядї вложити в ту орґанїзацію всю свою енерґію, всю свою здібність і піднести її прапор на можливо найвисший щебель висоти і сили. Та обставини теперішні є того рода, що платню, яку я тепер побираю, уважаю за недостаточну, наслїдком чого чую ся до певної міри покривдженим зі сторони орґанїзації, а вислїдом того всего є моя нинїшна просьба і домагане перед Вами. Думаю, що злишним би було з моєї сторони переконувати Вас, Панове, що в сих часах чоловік без найменьшого фаху в руках заробляє більше нїж я, яко урядник. Також, думаю, злишним є переконувати Вас, що теперішна моя платня ледви чи вистарчає на яке-таке фамілїйне удержане.

Зваживши те все, я предкладаю отсим сю мою просьбу під Ваш осуд і домагаюсь, аби моя місячна платня була підвисшена зі 110 дол. на 135 дол., почавши від 1-го липня 1918 р.

Надїючись на прихильне полагоджене внесеної мною просьби,

остаю з поважанем,

Семен Ядловський,
головний фін. секретар У. Н. Союза.

По перечитаню повисшої просьби розвелась річева дискусія, в якій кождий з присутних забирав слово.

По вичерпаню дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено одноголосно одобрити просьбу п. С. Ядловського, з тим, що від 1. липня 1918 р. платня С. Ядловського, яко головного фінансового секретаря У. Н. Союза, є $135 місячно.

Дальше на домагане С. Ядловського, на поставлене і поперте внесене ухвалено, щоби повисшу ухвалу гол. екз. комітету У. Н. Союза, на підставі доповненого § 133, точки а, б, в і г, статута У. Н. Союза, дати всїм відділам в дорозї референдум одобрити через голосоване на мітингах відділів.

На поставлене і поперте внесене ухвалено і поручено голов. рекордовому секр., Мих. Угорчакови, надрукувати відповідну скількість циркулярів в повисшій справі і розіслати до всїх відділів У. Н. Союза.

На підставі внесених просьб і лїкарських сьвідоцтв на поставлені і поперті внесення ухвалено запомоги з фонду убогих слїдуючим членам У. Н. Союза:

Саланська Яфимка, від. 202	$50.00
Мисливий Іван, від. 230	50.00
Подобінський Михайло, від. 254	50.00
Дубець Иосиф, від. 2	50.00
Пиндус Григорій, від. 273	100.00
Гуменюк Иосиф, від. 233	50.00
Зінчук Антін, від. 301	50.00

На поставлені і поперті внесення ухвалено відкинути просьби слїдуючих членів, яко неузасаднені, згідно з вимогами статута У. Н. Союза:

Пшоновський Никола, від. 241.
Черепаха Семен, від. 24.

По вичерпаню порядку денного засїдане замкнув гол. предс. К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 21. червня 1918 р.

Мих. Угорчак, гол. рек. секр.

Про женщину.

(З нотесу старого кавалєра).

Не дасть ся зовсім спамятати анї повторити, що хто коли сказав доброго про женщину. Кождий говорить щось про женщини, а найбільше говорять про женщини — женщини. Говорячи одна про другу, однак зараз, що не любить говорити про другу. Длятого говорить про трету, четверту, десяту...

Зате не любить, коли хто загально говорить непідхлібно про женщину, а дуже любить коли говорить ся лихо про знакому женщину. Особливо тоді, коли ганить ся убране другої женщини. Чуєть ся тоді сама підхлібленою.

В неї все належить до убрания: сьміх, брехня, гнів і плач, спазми, сварка і кокетерія, а навіть чоловік. Є також жінки, котрі добирають собі чоловіка до зросту, або до сукнї. Є жінки, котрі мають сукнї синього кольору, підбивають чоловікови очи на синьо, аби був ґарнітур.

Так говорять досьвідчені.

Страшно любить женщина плакати і хоче, щоби тоді цїлий сьвіт плакав. Плаче, що любить або є любленою, і плаче, що не любить, або не є любленою. Плаче, коли має злого чоловіка, котрий з нею сварить ся, і плаче, коли має доброго чоловіка, котрий в ніякий спосіб не хоче сварити ся. Плаче, коли сварить ся чоловіка, а ще більше плаче, коли втратить його запізно. Плаче, коли її чоловік зраджує, і плаче, коли вона зраджує чоловіка, хоч то друге вибачає йому скорше ніж то перше. Плаче, коли предсказує яке нещасте, і плаче, коли переконаєть ся, що те нещасте не надійшло. Плаче, коли її хтось до чогось змушує, а потім плаче, чому дала змусити ся. Плаче, коли її хтось чогось відмовляє. Плаче, коли її хто переплачує на брехнї, і плаче, коли її хто переплаче на правдї. Вона все плаче. З тихсамих причин і при тійсамій нагоді сьміє ся і то нераз так сердечно, що сьміє ся до сліз і властиво не знає тоді сама, чи вона сьміє ся чи плаче, що зрештою в неї є всеодно, бо одно і друге належить до неї, до убрания.

Правду хтось сказав, що женщина нераз не говорить нічого, говорить дуже богато, але частїйше говорить дуже богато, не говорить нічого. Женщина говорячи не памятає о тім, що говорить, тільки о тім, як виглядає. В женщини трафляєть ся часто „ні" і перечуте „так". Лише женщина потрафить говорити, хоч нїхто не слухає, і слухати, хоч нїхто не говорить. Потрафить, коли вирветь ся з непотрібною правдою, зручно з неї викрутити ся, а злапана на незручній брехнї вміє її зараз направити иншою брехнею. Любить дуже других переконувати і дуже гніваєть ся, коли когось переконає що не може про те, в що сама не вірить. — **В. М.**

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи"

МАРШ КАЦАПСЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ.

Гей, кацапи, пора стати
Нам до купи враз,
Карпато-русь будувати —
Наспів добрий час.
В Філядельфії збираєм
Ми великий зїзд,
Всіх злочинців запрашаєм
Із кацапських гнізд.
В делеґати висилайте
Щирих кацапів;
Не письменних вибирайте,
Лише дураків.
Як надійшла ся новина
В Ватервліт до нас,
Підняла ся, мов звірина,
Кацапня нараз.
Довго радили, кричали,
Хто найлучший з них,
Поки собі не вибрали
Микити на гріх.
Наш Микита — пан поважний,
Нічого казати;
Як потрібно, не письменний
Й не знає читати.
Зате він такий горделивий,
Ані підступай;
До бесіди говірливий,
Лиш горівки дай.
Кацапня вся аж радіє,
Що собі найшла
Делеґата, що не вміє
Ні „буки" ні „а".
А для тебе, Україно,
Моя рідна мати,
Не є страшні, я думаю,
Такі делеґати.

Українець з Ватервліт.

УКРАЇНО МОЯ МИЛА.

Україно моя мила,
Рідна наша мати,
Доки будуть вороги
Тебе розпинати?

Розпинали тя царі
Цілими віками,
Й наша кровця проливалась
Цілими ріками.

Знищили тя до останку,
Лиш стала руїна,
І з тої руїни
Встала Україна.

Усьміхнулась Україна,
Що вже вільна буде,
Що не будуть у неволи
Українські люди.

Та не довго те все було;
Вороги не спали
І всю банду большевицьку
На наш край загнали.

Другий ворог, клятий Німець,
Й собі не дрімає,
Шле гармати разом з війском
І „освободжає".

І так наші вороги
Влізли в нашу хату:
Один краде, другий бере
Собі за заплату.

Перебули ми вже горя,
То і те минеть ся;
Чей нам, братя Українці,
Красше заживеть ся.

Теодор Грицик.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 30. червня, о годині 2-гій пополудни, в гали церковній. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Левчишин, секр.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З БРІДЖПОРТ, ФЕРФІЛД, САВТПОРТ, КОНН. І ОКОЛИЦІ!

Тов. „Украніська Січ" від. 59 У. Н. С. отсим запрошує всі бріджпортські Братства і Товариства, як рівнож запрошує тов. ім. Т. Шевченка з Савтпорт, Конн., на

СІЧОВЕ СЬВЯТО

на котрім то сьвяті розвинеть ся Товариські прапори, український і американський

ДНЯ 30. ЧЕРВНЯ 1918 Р.
в Сокол гали, 521 Галлет стр., Бріджпорт, Конн.

Початок сьвята точно о годині 4-тій пополудни.

ПРОГРАМА:

ЧАСТЬ І.

1) Привіт товариств комітетом Тов. „Украніська Січ".
2) Розвите українського прапора. Підчас розвитя прапора буде приграватн орхестра український гимн.
3) Розвите американського прапора, підчас сего буде приґравати орхестра американський гимн.
4) Промова про український прапор.
5) Промова про американський прапор.
6) Віддане чести українському прапорови, вбиване цьвячків в держак прапора і виголошуване патріотичних промов членами Товариств.
7) Вечірна павза.

ЧАСТЬ II.

Точно о год. 7.30 вечером відбуде ся театральне представлене

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

дуже поучаюча комедіо-опера в двох діях зі співами.

Члени всіх Товариств, котрі возьмуть участь в розвитю прапорів, т. є. в части першій, будуть мати вступ вільний (але мусять мати Тов. відзнаки), окрім двох рядів крісел на переді. А котрі не стоять в ніяких товариствах, мусять платити вступ 35 цнт. на долі, а 25 цнт. на ґалерії.

Дорогі Братя і Сестри! Тов. „Укр. Січ", від. 59 У. Н. С., просить Вас до численної участи на Січове Сьвято. Прийдіть, дорогі Братя і Сестри, і покажіть своєю присутностию, що любите свій рідний український прапор, і що за него ми готові хочби навіть душу і тіло положити. Як рівнож ми повинні прийти і показати свою льояльність американському прапорови. Дорогі Братя і Сестри! Забирайте з собою дорослі діти, своїх знакомих і кревних. Прийдім як найбільшим числом, щоб з нас наші вороги не сьміяли ся. Покажім, що в нас є дух і сила.

74-77 Комітет Тов. Укр. Січ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР! БРУКЛИНЦІ І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК

— устроює —

Укр. гр.-кат. парохія Сош. св. Духа

В НЕДІЛЮ, 14. ЛИПНЯ 1918 Р.
в NEW QUEENS COUNTY PARK, при Garrison Ave., Maspeth, L. I.
(в тім самім парку, що тому 3 роки взад).

Початок о годині 2-гій зполудня.

Дорогі Братя і Сестри! Уладжуючи сей пікнік, маємо на ціли всім нашим Братям і Сестрам дати спосібність разом зійтись враз з родинами і знакомими, спільно і свобідно забавитись, заспівати, розірватись по тяжкій праці, а що найважнійше віддихнути сьвіжим воздухом. Крім того стрінемо там много инших красних несподіванок.

Тож спішіть громадно на сей пікнік.

ВСТУП 25 ЦНТ.

УВАГА: До Queens County парку можна доїхати з New York на Delancey Street взяти Grand St. кару; з Long Island City взяти за мостом Graham Ave. кару і змінити на Grand St.; з South Brooklyn взяти Crosstown кару і змінити на Flushing Ave.; з North Side взяти на Grand Street Schutle кару і змінити на Marcy Ave., звідси взяти треба Grand St. кару, котра довезе аж до парку, висідаючи на Garrison Ave. З Woodhaven, L. I. і Jamaica, L. I. взяти Elevated train до Marcy Ave., опісля перейти до Plaza і взяти Grand St. car.

Хто би однак не хотів клопотатись сам з карами, то просить ся прийти коло церкви на 160 N. 5th St., де будуть комітетові очікувати, а заразом служити за показчиків. 77.80.82

Комітет парохіяльний.

ФОРД СІТИ, ПА.

Заходом парохії в Форд Сіти, Па.
— відбудеть ся —
В НЕДІЛЮ, 7. ЛИПНЯ 1918 Р.
в гали тов. „Зап. Січи", при 6-тій евені в Форд Сіти, Па.
дуже гарне представлене п. з.

„ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ"

в 3-ох діях А. Нагорянського.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим Дурінь, господар............п. В. Шустачко
Катерина, його жінка....п. Р. Сикута
Юрко, їх син.......п. Й. Процишин
Марцуня, їх дочка......п. К. Гуменда
Іван, любовник Марцуні............п. О. Мищишин
Олекса, вуйко Івана..п. М. Дуткевич
Климко, мельник....п. Л. Колодійчик
Гандзя, сусідка Максима, п. М. Цепла
Герш, арендар.........п. Ф. Джуган
Хаскель, його син.........п. О. Зубик
Парася, пістунка..........п. А. Бобак
Жандарм..................п. Н. Сикута

Річ діеть ся в Галичині.

Режисер: п. З. Градковський.

Вступ для мущин 50 центів, а для женщин 35 цнт.

Дохід призначений на Р. Гр. Кат. Церков.

Дорогі Товариші і Товаришки. Просить ся всіх Родимців з Форд Сіти і околиці прийти на се представлене.

77 КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую свого брата ТЕОДОРА КУЛЬЧИЦЬКОГО ЦМАЙЛА з Кільчиць, пов. Новий Самбір. Перед 4-ма роками перебував в Ню Йорку. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: LUDWIKA POPIL з дому Baczynska, 857 N. Paulina St., Chicago, Ill. 77-79

В дуже важній справі пошукую жінку Василя Дячук ЄВКУ ДУТКА з села Накваша, пов. Броди. Хто би о ній знав, або вона сама нехай зголосить ся, а я адреси нікому не видам. FILIP DEMYD, Box 116, Sunderland, Mass. 77-80

ПОТРЕБА першорядного робітника до чищеня вікон (віндоклінера), стала робота, платня від $25.00 до $30.00 тижнево; безперерывний час праці; місце сейчас до обнятя; телеграфуйте сейчас до TERRE HAUTE WINDOW CLEANING CO., 300 Rea Bldg., Terre Haute, Indiana. 77—

ПОТРЕБА женщини, дівчини або старшої, до обслуги; робота легка, платня добра. Голоситись до MRS. L. PASECKA, 205 East 14th Street, New York City. 77-78

НАГОДА НА НАБУТЕ БИЗНЕСУ. Добре просперуючий бизнес, який можна вести у вільних годинах. Можна заробити добрі гроші. Голоситись особисто або писемно: L. Y. 150 Nassau Street, Room 1230, New York City. 77-78

Пошукую свого брата МИХАСЯ ХАРЕВИЧА з села Кривотули, а оженив ся до Марковець. Перед роком перебував в Пенсильванії, Індіяна Ко., і від того часу не дає про себе чути. Хто би о нім знав або він сам, звонить зголоситись на адресу: LUKYN CHAREWYCH, R. F. D. 1, Box 22A, Livermore, Pa. 76-78

Пошукую своїх братів ІВАНА і ЯКОВА ГОЦУЛЯК, з села Голосків, повіт Товмач. Перед двома роками перебували в Пенсильванії. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: WASYL KINASH, 6 New Street, Woonsocket, R. I. 76-78

Пошукую свого стрийка Івана Ковталюка і товариша Івана Рудика, оба родом з села Стрільче, повіт Городенка. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу:

NICH. KOVTALUK,
1829 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich. 76-79

ВЕЛИКА ФАРМА
В ПЕНСИЛЬВЕНІЇ НА ПРОДАЖ

В місцевости Лукавт, кавнті Вейн, Пенсильвенія (в північно-східній части стейту, недалеко Вілксбері) є велика і красна фарма на продаж. Фарма обіймає 187 акрів землі, з чого більше як 100 акрів є управної ріллі, а решта ліс, з добірним матеріялом до будівель і топлива. Крім того до фарми належить половина великого ставу (довгого на 1 милю), в якім є добрі риби. Фарма забудована і загосподарена. Будинки зовсім нові. Гарний мешкальний дім з 10 кімнатами, 2 великі господарські доми і шопа. На подвіри студня з доброю і здоровою водою. Коло хати овочевий сад. Воздух гірський, дуже здоровий; околиця прекрасна, — вигляд на кілька миль довкола. До зелізниці близько. 75—

Властитель продасть фарму зараз, за ціну 8.000 дол., з якої купуючий може сплачувати часть ратами.

Зголошеня посилати на адресу: GRAND VILLA REALTY CO., Inc., Real Estate Owners and Builders, 116 Nassau St., New York. (Переписуватись можна і по українськи, в листах покликатись на се оголошене).

НА ПРОДАЖ

1) Фарма 75 акрова в стейті Масачусетс, з чого 25 акрів доброї чорної орної землі, 10 акрів ліса а решта сіножать і пасовиско, 2 милі від стації, 20 мінут ходу до стріт кари, 3 милі до церкви, доокола в околиці 15 ріжних фабрик, дім в середнім стані о 6 кімнатах, нова стайня і шопа, возівня, курник, древітня, великий сад о 200 деревах пічесів, 30 яблінок, 30 грушок, 10 черешень, ріка (дуже рибна) плине через фарму, 8 коров, 2 коні, 3 ялівки, 2 телят, кури, машинерія господарча, вози і повози. Фарма обсіяна і обсаджена. Ціна $4.900.00, з чого $2.300.00 готівкою а решта на догідні сплати.

2) Фарма 100 акрова в стейті Ню Йорк, з чого 45 акрів доброї землі, а решта ліс і пасовиско, 4 милі до стації, дім цілком добрий о 8 кімнатах, стайня, возівня, курник, хлів, цілком нові, машинерія господарча, вози, повози, сад о 30 деревах овочевих, студня, ріка плине через фарму, 2 корови, 1 кінь, 3 свині, кури і гуси. Фарма обсаджена і обсіяна. Ціна $2.500.00, з чого половина готівкою а решта на догідні сплати. По близші інформації приходіть або пишіть на адресу:

c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y. 76-78

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Не мож їхати на Україну.

Владивостоцький „Українець на Зеленому Клині" (з 27. мая б. р.) каже, що тепер ніяк не можна дістати ся на Україну. Люди, які вже доїхали до Самари, а навіть Курска, повернули назад до Владивостоку. Се повинні мати на увазі тутешні Українці, які що дня вибирають ся на Україну, за що платять грубі сотки долярів.

8-годинний день праці для правительственних робітників.

Обі палати парляменту прийшли до порозуміня в справі робучих годин для правительственних робітників. Почавши від 1-го липня б. р., всі особи, заняті в горожанських заведенях, які находять ся під контролею правительства, будуть працювати 8, замісць теперішних 7 годин денно, за що дістануть 120 долярів річної підвишки платні.

Президент уневажнив закон про 8-годинний день праці.

Президент Вілсон екзекутивним способом уневажнив закон про 8-годинний день праці при корабельних варстатах, аби в той спосіб уможливити будову більшої скількости кораблів. Се уневажненє має лише формальну форму, бо в дійсности робучий день для тих робітників виносить 8 годин, а платня тасама, що доси. Ріжниця є лише та, що коли зайде потреба, щоби робітники працювали більше ніж 8 годин денно, то вони не можуть протестувати, тим більше, що за кожду годину екстра праці дістануть півтора разів більшу платню.

До Українців в Голіок.

Український Комітет для Відсьваткованя Дня Незалежности Злучених Держав, у Голіок, Массачусетс, повідомляє тамошних місцевих і дооколичних Українців, що похід розпічнеть ся в четвер (4-го липня) о годині 9.15 рано з „Турн" салі при Брідж улици. Комітет просить всіх голіокських і доокличних Українців взяти в сім поході як найчисленнійшу участь, аби сим доказати свою льояльність прибраній вітчині. По поході відбудеть ся віче.

З Шамокін, Па.

Українська громада в Шамокін відбула в неділю (23. VI.) надзвичайні збори і одноголосно ухвалила упорядкувати свою групу в поході в День Независимости в сей спосіб:

Музика.
Шкільна молодіж.
Сестрицтво св. Анни.
Братство св. Петра і Павла.
Братство Кирила і Методія.
Товариство ім. Т. Шевченка.
Братство Арх. Михаїла.
Братство Димитрія.

Добре обловив ся...

Іван Шевців з Дітройт доносить нам, що якийсь Ілько Ревак, около 22 роки житя, котрий казав, що є родом з Гусятина, Галичина, мав поповнити в домі К. Павловича велике злодійство. Той Ревак — каже І. Шевців — приїхав до Дітройт з Канади 16. падолиста 1917 року; в Дітройті замешкав у К. Павловича. В четвер (20. VI.) ще о 10-тій годині рано він спав, а господиня вийшла з хати до склепу. Ревак встав, відімкнув кухню, де стояли куфри; порозмикав куфри підробленим ключом і забрав з них всі гроші: у господаря (К. Павловича) — 1.300 долярів; у його брата Г. Павловича — 600 долярів; у Олекси Кнігиницького — 940 долярів, а у Івана Шевціва 410 долярів; разом 3.250 долярів. Сей Ревак — каже Шевців — має брата у Пенсильванії і знакомих в Рочестер, Н. Й. За зловленє сього злодія Шевців обіцяє 50 дол. Адреса Цевціва є: Іван Шевців, 98 Clippert Ave., Detroit, Mich.

Злодії в білий день і при людях обрабували склеп.

Два злодії війшли до трафіки під ч. 12 Ділєнсей улиці в Ню Йорку і закрали всі гроші, які під той час находили ся в підручній касі. Се було в ясний день перед полуднем. Продавець сортував купони, коли наraз до нього прискочив молодий хлопець з револьвером в руці і казав йому подати ся до пивниці, що сей і зробив. Другий хлопець зараз заняв місце продавця. Приходили люди і купували тютюн, а злодій без найменьшого страху продавав їм. Коли в склепі не було нікого, він відмикав касу. Забравши 250 долярів з каси готових гроший, оба хлопці опустили склеп і щезли в товпі народу.

Важне для властителів бондів.

Міністерство фінансів оповіщає, що особи, які мають бонди першої і другої позички свободи, можуть в часі від 9. мая до 9. падолиста 1918 року виміняти сі бонди на бонди третої позички свободи. По дни 9. падолиста 1918 року сього вже не можна буде зробити. Виміну бондів переводить кождий федеральний резервовий банк і міністерство фінансів.

Винайшов спосіб на покрите воєнних коштів...

Посол Ґарнер з Тексас, член парляментарного комітету доріг і способів, оповідає, що до нього прийшов один його знакомий і піддав йому цікавий плян здобутя гроший на покритє воєнних коштів. „Заберіть всі гроші з нюйорських банків — сказав сей цікавий винахідник. — Вони і так є власностию чорних круків з Вол Стріту". „Я — каже посол Ґарнер — довго мусів переконувати свого знакомого, що всі гроші в нюйорських банках не могли би покрити навіть маленької части воєнних коштів за один рік".

Їзда літаком.

Сенатор Ню з Індіяни так оповідає про свою поїздку літаком з Дейтон до Індіянополіс, 110 миль віддаленя: З землі ми їхали просто в гору, аж доки не опинили ся 7.800 стіп над землею. Тоді ми почали летіти до Дейтон. З тої висоти я бачив нараз кілька місцевостий, які минали мені в очах так скоро, як на улици люди. 110 миль ми перелетіли точно за одну годину.

Сухітники в Ню Йорку.

Промовляючи на конвенції членів стейтової комісії здоровля в Саратоґа Спрінґс, Ню Йорк, Александер Вілсон, директор бюра горожанської помочи при Червонім Хресті, заявив, що військові власти в нюйорськім стейті відкинули понад 30.000 молодих хлопців, заражених сухотами.

Капітан усунений за продаванє мішків.

Воєнний суд в таборі Трейвіс, Тексас, усунув від служби капітана Фредеріка Спанґа, який мав продати вже за 1.000 долярів порожних мішків від муки.

Гади в Пітсбурґу.

Минувшої середи над вечером в долішній части Пітсбурґа на здивованє всіх появило ся кілька гад, пять стіп довжини, які повзали улицями аж доки їх не половлено.

Серце на правій стороні.

Військовий лікар при головній військовій комісії у Ст. Луіс, Мізури, казав асентирувати Едварда Еклофа, який має серце не на лівій, але на правій стороні.

Музики грали, молода плакала, а молодий сидів на поліційній стації.

Ніхто здаєть ся не мав ще такого весіля, як 24-літний Вілім Аксельрад, молодий купець в Ню Йорку, який не був на своїм весілю навіть одної години. Аксельрад їхав на своє весіле автомобілем з Бронксу, і на мості, який лучить Бронкс з Манґатаном, наїхав на 11-літного Шмуля Розенцвайґа. Він зараз взяв хлопця на автомобіль і відвіз до поблизкого шпиталю, де показало ся, що хлопець вже не жиє. Тоді Аксельрад поїхав до найблизшої поліційної стації при Александер евени і розказав там свою пригоду. Вже була 10-та година в ночи, а молодого ще не було на сали „Проґрес Касіно" (28 евеня Ей), де гості зібрали ся на весільну забаву. Ніхто не знав, що властиво могло стати ся. Всі були сумні, лише дружба, хоч і йому було се не по нутру, казав музикам грати як найвеселійші кусники. По десятій годині прийшло від молодого коротке повідомленє: „Я спізнив, зараз прибуду". Колиж минула вже 11-та година, а молодого ще не було, весілє почало розходити ся. Молода почала плакати, бо думала, що молодий покинув вже її. Аж тут нараз прибігає молодий, блідий, умучений, і здержує гостий, аби не розходили ся. Всі зраділи, молода усьміхнула ся, а Аксельрад оповідав усім свою прикру пригоду. О 12-тій годині гості розійшли ся домів. Тепер жених десь жалує, що на своїм весілю ані разу не погуляв собі...

Щасливі люди.

84-літний Карло Перґам і його жінка, 74-літна Люція, померли одного дня, хоч одно про друге не знало, бо Карло жив у своєї дочки у Вествуд, Н. Дж., а Люція жила у своєї дочки в Елмгорст, Н. Дж.

Місце смерти було йому призначене...

Клеренс Дарлінґ, який довший час був на лїченю в шпитали „Белвю" в Ню Йорку, де і вилічив ся, пішов минувшого четверга відвідати свого знакомого в тімсамім шпитали. Та коли лише зблизив ся до хорого знакомого, опустили його сили і він упав на підлогу. З підлоги його піднесли, але вже неживого...

ГУМОР І САТИРА.

Переконав.

Купіть того коня. Се правдивий арабський.

— І по що брешете? Преціньж він на арабського зовсім не виглядає.

— Ану, то говоріть до нього. По українськи ані слова не розуміє.

Добрий математик.

Батько: — Щоби пізнійше не було межи нами непорозуміня, мушу вам з гори сказати, що молодшій дочці даю 5.000, середущій 10.000, а найстаршій 15.000 карбованців.

Жених: — Чи ви добродію не маєте ще якої трохи старшої дочки?

Чи ти помятаєш, дорогий мужу, те місце десять літ тому назад?

— О так, се є тесаме місце, де десять літ тому назад не повинен я був стрінутись з тобою.

Свині.

— Тату, чому та свинка така сумна?

— Га, моя дитино. Бачиш: її батько свиня, мама свиня, так чим маленька свинка буде тішити ся...

Після статистики, лише один чоловік на мілион вмирає від перепрацьованя.

*

Чим можна відріжнити кавалєра від жонатого?

Кавалєр ніколи не має ґузиків при сорочці, а жонатий не має самої сорочки...

Держати женщину за слово, а щупака за фіст — се на одно виходить.

Родимці! Купуйте календар Українського Народного Союза, який коштує разом з пересилкою тільки 50 центів.